

delegació; també cal destacar la rapidesa amb què s'executaren les obres, doncs des que es rebé l'autorització fins a la finalització dels treballs tan sols hauria transcorregut un mes just.

No obstant això, la major part de l'obra i activitats en defensa del patrimoni de la delegació escalenca cal relacionar-les amb el seu president, en Lluís Pujol. Pujol era un home culte i disposava d'una biblioteca amb aproximadament un miler de llibres de totes les temàtiques, preferentment d'història, història de l'art i arquitectura. A més, la seva personalitat inquieta va fer que, amb una gran mobilitat, fos un home coneixedor dels monuments històrics i restes antigues de la seva comarca i la veïna. D'aquesta manera, a la seva barberia hi tenia nombrosos clixés de fotografia en plaques de vidre que il·lustraven varis d'aquests monuments, majoritàriament ermites i esglésies de les contrades⁸⁹. Aquesta disponibilitat per a moure's també va fer possible que, de forma sovintejada, remetés dades informatives patrimonials a la seu barcelonina de l'entitat, tal com reflecteixen les diferents memòries.

Del mateix any en què s'inscriví com a soci de l'entitat (o potser a l'inici de 1930), l'entitat barcelonina afirmava: “El senyor Pujol i Massaguer de La Escala, ens escriu cridant l'atenció sobre unes deficiències a St. Feliu de Boada, a l'església de Belcaire, i a St. Miquel de Fluvià, totes les quals meresqueren l'atenció deguda d'aquest comitè”⁹⁰.

Un any més tard, concretament l'1 de novembre de 1931, Lluís Pujol va adreçar una carta a l'entitat de

...“Derribaren lo millor del que allà existia. Gent que va treballar en el derribo em diuen que existien troços de mur de mes de 4 m. d'altura.”...

Vistes actuals de l'interior (esquerra) i exterior (dreta) del portal del castell baixmedieval (s. XIV) de Cinclaus, restaurat per Amics de l'Art Vell de l'Escala el 1935. / Fotos: d'Ildelfons Clos.

la destrucció d'un jaciment, les restes del qual, a l'iniciar-se la construcció d'una carretera, havien estat utilitzades com a pedrera. Un fragment de la mateixa carta deia així: “Lo trist, i sembla que inexplicable, es que la destrucció més gran procedeixi dels dos últims anys, en els que es va venir a buscar blocs de pedra per a la construcció de la carretera. Derribaren lo millor del que allà existia. Gent que va treballar en el derribo em diuen que existien troços de mur de mes de 4 m. d'altura. M'ho confirmen els habitants del poble dient-me que la muralla es veia desde bastant lluny (...)”⁹¹. D'aquesta manera, Lluís Pujol va ser el descobridor del poblat ibèric d'Ullastret, seguint que llavors continuà fent junt a Joan Clos.

L'entitat barcelonina en feia aquesta crònica: “El senyor Pujol i Massaguer de l'Escala, ens assabentà de l'existència d'importantes restes d'un poblat ibèric en aquella comarca. El senyor Serra i Ràfols, delegat del Comitè anà a estudiar-les i informà que probablement es tractava d'un dels poblats ibèrics més importants de Catalunya, entre els estudiats fins ara, amb abundoses restes de terrissa grega. Com fos que l'Institut d'Estudis Catalans s'interessava també per aquestes restes, foren fetes gestions perquè dita corporació tingués cura de les romanalles del poblat ibèric”⁹². La citada visita la feren el 17 de novembre del mateix any Pujol i Massaguer, Serra i Ràfols i Josep Colominas. El 9 d'abril de l'any següent, Serra i Ràfols hi acudí amb l'arquitecte Josep Gudiol i Ricart, qui aixecà un croquis topogràfic del poblat”⁹³.

L'any 1933 es donaren diferents esdeveniments: dues notícies i una mediació. La primera notícia refereix així: “El senyor Lluís Pujol, de l'Escala, ens comunica la troballa de forns en perfecte estat de conservació i abundosos i interessants fragments ceràmics a Vilacolum. El Comitè en vista de l'interès preferentment científic d'aquesta comunicació, acordà gestionar del Patronat del Museu d'Arqueologia, que té cura de les excavacions d'Empúries, a qual regió pertany Vilacolum, volgués encarregar-se de llur estudi i protecció”⁹⁴. Sense saber si aquell any es féu alguna visita, el 20 de setembre de l'any 1936, Lluís Pujol ho tornà a comunicar a Bosch Gimpera i Emili Gandia⁹⁵, amb qui es parlà de fer una visita a les citades restes, encara que aquesta mai es produí.

La segona notícia diu així: “Es prengué en consideració l'interès que el soci senyor Lluís Pujol, de La Escala, mostrà per la dignificació de l'església romànica de St. Miquel de Fluvià i defensa d'unes pintures a Ullastret. Més tard es facultà al senyor Pujol perquè es posés d'acord amb el restaurador senyor Sutrà, de Figueres, per als salvament d'aquelles pintures”⁹⁶.